

II

(Comunicări)

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚII ȘI ORGANE ALE UNIUNII
EUROPENE

COMISIE

Comunicare a Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont

(2008/C 14/02)

(Prezenta comunicare înlocuiește comunicările anterioare privind metoda de stabilire a ratelor de referință și de scont)

RATELE DE REFERINȚĂ ȘI DE SCONT

În cadrul controlului de către Comunitate a ajutorului de stat, Comisia utilizează rate de referință și de scont. Ratele de referință și de scont se aplică ca un indicator al ratei pieței monetare și pentru a măsura echivalentul subvenție al ajutorului, în special atunci când este plătit în mai multe rate, și pentru a calcula elementele de ajutor care rezultă din regimurile de dobândă subvenționată. Acestea sunt utilizate, de asemenea, pentru a verifica respectarea regulii *de minimis* și a regulamentelor de exceptare pe categorii.

CONTEXTUL REFORMEI

Principalul motiv al reexaminării metodologiei de stabilire a ratelor de referință și de scont îl reprezintă faptul că parametrii financiari necesari nu sunt întotdeauna disponibili în toate statele membre, mai ales în cele noi ⁽¹⁾. În afară de aceasta, metoda curentă ar putea fi îmbunătățită pentru a ține seama de solvabilitatea și garanțiile debitorului.

Prin urmare, această comunicare prezintă o metodă revizuită de stabilire a ratelor de referință și de scont. Abordarea propusă are la bază regimul curent, care este acceptat de către toate statele membre, iar aplicarea acestuia este practică, de dezvoltare a unei metode noi care să elimine o parte din deficiențele curente, să fie compatibilă cu diversele sisteme financiare din UE (în special cu cele din noile state membre) și să fie în continuare simplu de aplicat.

STUDIU

Un studiu efectuat de Deloitte & Touche ⁽²⁾, comandat de DG Concurență, propune un sistem bazat pe doi piloni: o abordare „standard” și o abordare „avansată”.

⁽¹⁾ Ratele de referință curente pentru statele membre respective sunt ratele comunicate de statele membre ca reflectând o rată adecvată a pieței. Metodologia utilizată pentru a obține aceste rate diferă de la un stat membru la altul.

⁽²⁾ Disponibil pe site-ul DG Concurență:
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/

Abordarea standard

În cadrul acestei abordări, Comisia publică trimestrial o rată de bază calculată pentru mai multe scadențe — 3 luni, 1 an, 5 ani și 10 ani — și pentru o serie de monede. La efectuarea calculului se utilizează ratele IBOR ⁽¹⁾ și ratele de swap la vânzare (ask swap rates) sau, în absența acestor parametri, ratele obligațiunilor guvernamentale. Prima aplicată pentru a obține rata de referință a unui credit este calculată pe baza solvabilității și garanțiilor solicitantului de credit. În funcție de categoria de rating a întreprinderii („rating” stabilit de agențiile de rating — în cazul întreprinderilor mari — sau de către bănci — în cazul IMM-urilor), marja aplicabilă cazurilor de nerambursare (rating normal și nivel normal de constituire a garanției ⁽²⁾) reprezintă 220 de puncte de bază. Majorarea acestora poate fi de până la 1 650 în cazul unei solvabilități „scăzute” și a unui nivel scăzut de constituire a garanției.

Abordarea avansată

Această abordare ar permite statelor membre să desemneze un agent independent care să efectueze calculele — o bancă centrală, de exemplu — care să aibă sarcina de a publica periodic o rată a dobânzii de referință echitabilă, pentru mai multe scadențe și mai frecvent decât în cazul abordării standard. Această abordare ar fi justificată de cunoașterea de către instituția în cauză a datelor financiare și bancare și de proximitatea sa față de acestea în comparație cu Comisia. În acest caz, Comisia și un auditor extern ar urma să valideze metodele de calcul. În cadrul acestei abordări, ar putea fi avută în vedere eventuala neparticipare (*opting out*), în anumite cazuri.

Deficiențe

În ciuda relevanței economice a celor două metode, pot fi evidențiate anumite probleme.

Abordarea standard:

- nu rezolvă problema lipsei datelor financiare în noile state membre și adaugă noi parametri care nu sunt ușor accesibili,
- metoda standard ar putea favoriza marile întreprinderi în detrimentul IMM-urilor, în cazul cărora fie nu este disponibil niciun rating, fie există unul mai puțin avantajos (în special din cauza asimetriei informațiilor referitoare la creditor). Aceasta ar putea da naștere unei serii de divergențe de opinie pe tema metodelor de calcul a primei care urmează să fie aplicată, în funcție de solvabilitate și de nivelul de constituire a garanției,
- nu simplifică sarcina statelor membre, în special în ceea ce privește calculele efectuate pentru a verifica respectarea regulii *de minimis* și a regulamentelor de exceptare pe categorii.

Metoda avansată:

- metoda avansată s-ar putea dovedi problematică atunci când este aplicată sistemelor de ajutoare: este posibil ca, datorită volatilității ratelor pieței, diferența dintre rata subiacentă a unui regim de credite și rata de referință valabilă în acel moment să avantajeze în așa măsură solicitantul de credit încât unele măsuri ar deveni incompatibile cu normele privind ajutorul de stat,
- o ajustare trimestrială a ratelor ar complica tratarea cazurilor, întrucât valorile calculate ale ajutoarelor pot varia considerabil între începutul etapei de evaluare și data deciziei finale adoptate de către Comisie,
- aceste măsuri par mult prea complicate și este posibil să nu asigure uniformitatea aplicării unui tratament echitabil în toate statele membre.

NOUA METODOLOGIE

Pentru a evita aceste probleme, Comisia propune o metodă care:

- este ușor de aplicat (în special de către statele membre cu privire la măsurile care intră în domeniul de aplicare al regulii *de minimis* sau al regulamentelor de exceptare pe categorii),
- asigură egalitatea de tratament în toate statele membre, cu devieri minime de la practica curentă și facilitând aplicarea unor rate de referință noilor state membre,
- utilizează criterii simplificate, ținând seama de solvabilitatea întreprinderilor, nu de simpla mărime a acestora, criteriu care pare prea simplist.

⁽¹⁾ *Inter-bank offered rate on the money market* — Rata de referință interbancară practică pe piața monetară.

⁽²⁾ Cazurile în care beneficiarul are un rating satisfăcător (BB) și o rată a pierderii datorată nerambursării situată în intervalul 31-59 %.

În plus, această metodă permite să se evite accentuarea incertitudinii și complexității metodelor de calcul într-un mediu bancar și financiar în continuă schimbare datorită punerii în aplicare a cadrului Basel II, care ar putea avea un impact semnificativ asupra alocării de capital, precum și asupra comportamentului băncilor. Comisia va continua să monitorizeze acest mediu mereu în schimbare și, în cazul în care va fi necesar, va furniza orientări suplimentare.

COMUNICAREA COMISIEI

Principalul motiv al reexaminării metodologiei de stabilire a ratelor de referință și de scont îl reprezintă faptul că parametrii financiari necesari nu sunt întotdeauna disponibili în toate statele membre. În afară de aceasta, metoda curentă ar putea fi îmbunătățită pentru a ține seama de solvabilitatea și garanțiile solicitantului de credit.

Prin urmare, Comisia adoptă următoarea metodologie de stabilire a ratelor de referință:

— Baza de calcul: rata IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an

Calculul ratei de bază pornește de la ratele pieței monetare corespunzătoare scadenței de 1 an, disponibile în aproape toate statele membre, Comisia rezervându-și dreptul de a utiliza scadențe mai scurte sau mai lungi adaptate anumitor cazuri.

Atunci când ratele menționate anterior nu sunt disponibile, se va utiliza rata pieței monetare corespunzătoare scadenței de 3 luni.

În absența unor date fiabile sau echivalente sau în circumstanțe excepționale, Comisia poate, în strânsă cooperare cu statul (statele) membru (membre) în cauză și, în principiu, pe baza datelor furnizate de banca centrală a statului membru respectiv, stabili altă bază de calcul.

— Marje ⁽¹⁾

Trebuie aplicate, în principiu, următoarele marje, în funcție de ratingul întreprinderii în cauză și de garanțiile ⁽²⁾ oferite.

Marjele creditului în puncte de bază			
Categoría ratingului	Nivelul de constituire a garanției		
	Ridicat	Normal	Scăzut
Foarte bun (AAA-A)	60	75	100
Bun (BBB)	75	100	220
Satisfăcător (BB)	100	220	400
Slab (B)	220	400	650
Prost/Dificultăți financiare (CCC și inferior)	400	650	1 000 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Sub rezerva aplicării dispozițiilor specifice privind ajutorul pentru salvare și restructurare, astfel cum sunt prevăzute în prezent în Orientările Comunității privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate (JO C 244, 1.10.2004, p. 2), în special punctul 25 litera (a) care se referă la „o rată cel puțin comparabilă cu ratele aplicate creditelor pentru întreprinderile «sănătoase» și în special cu ratele de referință adoptate de Comisie”. Prin urmare, pentru cazurile de ajutoare de salvare, se aplică rata IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an majorată cu cel puțin 100 de puncte de bază.

De regulă, la rata de bază se adaugă 100 de puncte de bază. Această prevedere se aplică (i) creditelor pentru întreprinderile care au un rating satisfăcător și un nivel ridicat de constituire a garanțiilor sau (ii) creditelor pentru întreprinderile care au un rating bun și un nivel normal de constituire a garanțiilor.

⁽¹⁾ Din studiul efectuat reiese că marja este în mare măsură independentă de scadența creditului.

⁽²⁾ Prin nivel normal de constituire a garanției ar trebui să se înțeleagă nivelul garanției solicitat de regulă de instituțiile financiare drept garanție pentru creditul acestora. Nivelul constituirii garanției poate fi măsurat ca pierdere datorată nerambursării (Loss Given Default — LGD), care este pierderea preconizată, exprimată în procente, din expunerea la riscul de nerambursare al debitorului ținând seama de sumele care pot fi recuperate din garanție și din activele de faliment; drept urmare, pierderea datorată nerambursării este invers proporțională cu valabilitatea garanțiilor. În sensul prezentei comunicări, se consideră că un nivel „ridicat” de constituire a garanției implică o pierdere datorată nerambursării mai mică sau egală cu 30 %, un nivel „normal” de constituire a garanției implică o pierdere datorată nerambursării situată între 31 % și 59 %, iar un nivel „scăzut” de constituire a garanției implică o pierdere datorată nerambursării mai mare sau egală cu 60 %. Pentru mai multe detalii privind noțiunea „LGD”, a se vedea Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework — Comprehensive Version (Basel II: Convergența internațională a măsurării capitalului și a standardelor privind capitalul: Cadru revizuit — Versiune exhaustivă), disponibilă la adresa: <http://www.bis.org/publ/bcbs128.pdf>

În ceea ce privește solicitanții de credit în cazul cărora nu există un istoric al creditelor sau un rating bazat pe abordarea privind bilanțul, precum anumite societăți înființate pentru un anumit scop sau societățile nou înființate, rata de bază ar trebui majorată cu cel puțin 400 de puncte de bază (în funcție de garanțiile disponibile), iar marja nu poate fi în niciun caz mai mică decât cea care ar fi aplicabilă societății mamă.

Nu este necesar ca ratingurile să fie obținute de la anumite agenții de rating — se acceptă de asemenea sistemele naționale de rating sau sistemele de rating utilizate de bănci pentru a reflecta ratele nerambursării ⁽¹⁾.

Marjele de mai sus pot fi revizuite la anumite intervale, pentru a ține seama de situația pieței.

— Actualizare

Rata de referință va fi actualizată anual. Astfel, rata de bază va fi calculată pornind de la rata IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an înregistrată în lunile septembrie, octombrie și noiembrie ale anului precedent. Rata de bază astfel stabilită va intra în vigoare începând cu data de 1 ianuarie. Pentru perioada 1 iulie 2008-31 decembrie 2008, rata de referință va fi în mod excepțional calculată pe baza ratei IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an înregistrată în februarie, martie și aprilie 2008, sub rezerva aplicării paragrafului următor.

În plus, pentru a ține seama de variațiile semnificative și bruște, se va efectua o actualizare ori de câte ori rata medie, calculată pe parcursul celor trei luni precedente, înregistrează o deviație de peste 15 % de la rata în vigoare. Această nouă rată va intra în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni următoare lunilor utilizate pentru calcul.

— Rata de scont: calcularea valorii prezente nete

Rata de referință trebuie de asemenea utilizată ca rată de scont pentru a calcula valorile prezente nete. În acest sens, se va utiliza, în principiu, rata de bază majorată cu o marjă fixă de 100 de puncte de bază.

— Prezentă metodologie va intra în vigoare la data de 1 iulie 2008.

⁽¹⁾ Pentru a efectua o comparație între cele mai frecvent utilizate mecanisme de rating a creditelor, a se vedea, de exemplu, tabelul 1 din Documentul de lucru nr. 207 al Băncii Reglementelor Internaționale:
<http://www.bis.org/publ/work207.pdf>